

Checklist voor doel 2 – Beoordelen en toegankelijk maken van teksten

A. Teksten beoordelen:

- a. Stel jezelf een aantal vragen om je strategie te bepalen
 1. Is de tekst geschikt?
 2. Moet ik de tekst herschrijven?
 3. Moet ik maatregelen nemen om de tekst toegankelijk te maken voor leerlingen
- b. Beoordeel de globale tekststructuur
 1. Is er een motiverende inleiding die voorkennis oproept, doelen formuleert en een preview biedt?
 2. Is er een kern met een beperkt aantal onderdelen, voldoende structuurmarkeringen en voldoende voorbeelden?
 3. Is er een slot dat de tekst samenvat en uitnodigt om het geleerde toe te passen in andere contexten?
- c. Beoordeel de lay-out van de tekst
 1. Kopjes en subkopjes
 2. Lettertype en lettergrootte
 3. Witruimte
 4. Illustraties en bijschriften bij illustraties
- d. Beoordeel de moeilijkheidsgraad van de tekst
 1. Worden er verschillende tekstsoorten vermengd?
 2. Zijn er voldoende signaalwoorden die de relaties tussen de zinnen zichtbaar maken?
 3. Bevat de tekst veel vaktaal? Hoe worden vaktaalwoorden aangebracht?
 4. Wat is de gemiddelde zinslengte? Zijn er veel samengestelde zinnen?

B. Teksten toegankelijk maken

- a. Activeer de leerlingen
 1. Voor het lezen: voorkennis activeren
 2. Tijdens het lezen: vragen stellen, opdrachten geven
 3. Na het lezen: begrip controleren
- b. Plaats de tekst in een context
 1. Woordspinnen
 2. KWL-schema's
 3. 'Goed of fout'-quiz
 4. 'Om ter snelst, om het meest'
 5. Exploratief schrijven
 6. variatie in tekstsoorten rond hetzelfde onderwerp
 7. Lesstructuur en doelen
- c. Zorg voor interactie tijdens het lezen
 1. Raadsels
 2. Schrijfkaders
 3. T-kaarten
 4. Motiverende en functionele leesopdrachten
- d. Zorg voor taalsteun tijdens het lezen
 1. Vaktermen in teksten verankeren in een netwerk van begrippen
 2. Sleutelschema's bij teksten maken
- e. Wapen je leerlingen om levenslang te leren lezen
 1. Werken met stappenplannen voor het lezen van teksten
 2. Oefeningen om de leesvaardigheid van de leerlingen te bevorderen